

Enerji Petrol Gaz'ın geçen sayısında gündeme taşıdığı ve sektörde bir takım endişelere yol açan otomasyon düzenlemesi ile ilgili EPDK Petrol Piyasası Dairesi Başkanı Taner Mutlu gazetemize özel açıklamalarda bulundu. İşte Mutlu'nun açıklamalarından bazı satır başları:

AYLİN BİLEKLİ / Ankara

Yeni düzenleme, Kurumun yaklaşık 3 yıllık gerek merkez gerekse saha deneyimleri doğrultusunda hazırlanmıştır.

Sektörümüzün kurallı oyuncuları 1 Mart günü yeni düzenlemelere uyum sağlayacak operasyonel kabiliyete ve isteğe sahiptir. Dolayısıyla herhangi bir endişeye mahal yoktur. Hukuksal boyut ile değerlendirildiğinde en az 3 imzalı tutanak mekanizması getirilerek iş ve işlemlerde aksamalar, tekrarlı süreçler ve gecikmeler yaşanmaması amaçlanmıştır.

Beklentiler ve hassasiyetler ile Kanunların ortak paydada buluşmadığı noktalar hep olmuştur ve olacaktır. Ancak, bir kamu kurumu olarak Kanun ile bize verilen görevleri yerine getirmek ile yükümlüüz. Yeni düzenleme ile Kurumumuza verilmiş olan bir yetkinin devredilmesi söz konusu değildir.

Düzenlemenin bayi- dağıtıcı ilişkisini belirli bir çizgiye çekmesini bekliyoruz. Kurumumuzun ve petrol sektörünün dinamik yapısı içerisinde yeni düzenlemeler her zaman mümkündür.

Enerji Petrol Gaz'ın geçen sayısında gündeme taşıdığı ve sektör ile EPDK'yı karşı karşıya getiren otomasyon düzenlemesi ile ilgili EPDK Petrol Dairesi Başkanı Taner Mutlu gazetemize özel açıklamalarda bulundu.

• Son yaptığınız otomasyonla ilgili düzenlemenin genel bir değerlendirmesini yapabilir misiniz?

Öncelikle şunu belirtmek isterim ki, sektörün düzenleyici Kurumu olarak dağıtım şirketleri ve sayıları 13.000'e yaklaşan bayilerin hepsinin yasal çerçeve içerisinde uygun bir otomasyon sistemi kurmasıyla mükellefiz. Bu bakış açısı ile yapılan düzenleme, Kurumun yaklaşık 3 yıllık gerek merkez gerekse saha deneyimleri doğrultusunda hazırlanmıştır. Burada yapılan düzenlemeler tamamen bayi denetim sistemi olarak adlandırdığımız sistemin etkin ve amaca yönelik olarak çalıştırılmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir.

Yeni düzenlemeye ilişkin önemli gördüğüm bir nokta usul ve esasların hazırlanma aşamasında gerçekleştirdiğimiz düzenleyici etki analizi çalışmasıdır. Düzenlemenin her maddesinin getireceği artı ve eksiler tek tek ele alınmıştır. Yapılan sayısal analizler ile düzenlemenin yürürlüğe girmesinin ardından ortaya çıkabilecek tüm senaryolar ortaya koyulmuş ve düzenlemeler yapılırken tamamen bu analizlere bağlı kalınmıştır. Bütünsel sistem yaklaşımımız gereğince toplam faydayı gözetmek durumundayız. Bundan üç yıl öncesini hatırladığımızda örneğin tam olarak bayi ya da tanker sayısını bilmeyen, satışlarını ancak belirli

dönem sonlarında kesinleştirebilen ve marka değerini tam olarak koruyamayan bir dağıtım piyasasına sahiptik. Geldiğimiz bugün ise istasyon otomasyon sistemleri sayesinde bu soruların cevaplarının alınması birkaç dakika sürmektedir. Bayiler ise bugün buldukları herhangi bir yerden satışlarını ve stoklarını izleyebilecek noktaya gelmişlerdir. Tüm bunlar rekabetçi ve kurallı bir piyasanın olmazsa olmazlarıdır.

Şu unutulmamalıdır ki, EPDK bayi denetim sistemi kapsamındaki tüm veriye hakimdir ve gerekli analizleri düzenli olarak yapmaktadır. Düzenlememizde dikkate aldığımız bir hususda gerekli çalışmaların maliyetli donanımsal gereksinimlerden ziyade yazılım çözümleri ile yapılabilecek olmasıdır. Yapılan analizler bizlere göstermektedir ki, sektörümüzün kurallı oyuncuları 1 Mart günü yeni düzenlemelere uyum sağlayacak operasyonel kabiliyete ve isteğe sahiptir.

Dolayısıyla bu mevzuat daha detaylı incelendiğinde herhangi bir endişeye mahal olmadığı görülecektir.

Dört günlük süre yeterlidir

• Dağıtıcıların bayilerde yaptıkları kontrollerde aykırılık bulunması halinde düzenlenen belgeleri Kurum'a gönderme süresi tartışmalar yarattı. Eleştiriler de teknik imkansızlıklar olduğu gerekçesiyle oldukça sert... Siz bu madde ile neyi amaçladınız?

Önceden var olan 7 günlük süre istasyon otomasyon sistemlerinden ziyade 1240 sayılı Kurul Kararında yer alan numuneler veya kurumsal kimlik gibi hususlara yönelik olarak tanımlanmıştı. Bununla birlikte, geçtiğimiz bayram döneminde olduğu gibi uzun resmi tatil dönemlerinde bu sürenin takip edilmesinde ve gerçekleştirilmesinde zorluklar yaşanmaktaydı. Söz konusu sürenin gün olarak değil iş günü olarak tanımlanması ile uygulamada her kesim tarafından işlevsellik sağlanmıştır.

Bu sebeple, 7 günlük süreyi 3 gün değil 4 iş günü olarak değiştirdik. 4 iş günlük süre aykırılığın tespit edilmesi ile başlamaktadır ve aykırılığın tespit edilmesinin ardından geriye sadece bilgi ve belgelerin Kuruma elektronik yolla gönderilmesi süreci kalmaktadır ki bu süreç herhangi bir teknik imkansızlık barındırmamaktadır. Bu sebeple, 4 iş günlük sürenin bu iş için yeterli olduğu değerlendirilmektedir.

“Yükümlülükler karşılıklı yerine getirilecek”

• **Mevzuat ile ilgili bir diğer değişiklik ise mutabakatsızlığa, otomasyon sistemine izin müdahalelere ve kayıt dışı ikmal veya satışlara ilişkin tutanak ve belgelerin, EPDK'ya Petrol Piyasası Bilgi Sistemi aracılığıyla ve elektronik imza ile gönderilmesi hükmüydü. İkmalin bu bildirim ardından başlaması eleştirilerin odağında. Bu değişikliği değerlendirir misiz?**

1240'ın amaçlarından biri de bayi denetim sistemlerinde standardizasyonu sağlamaktır. Dağıtıcı ve bayi arasındaki regülasyona konu ilişkilerin ayırım gözetmeden yürütülmesi gerekmekte olup, kesin bilgi belgeye dayanmayan, eksik işlenen ve tarafların birbirlerinden habersiz yürüttüğü süreçler her iki tarafa da zarar vermektedir. Geçirdiğimiz süreç ve kazanılan deneyimler ışığında gördük ki maalesef her lisans sahibi farklı uygulamalar ile karşı karşıya kalmaktadır. Aynı durumla karşılaşan bir kısım bayinin dağıtıcısı tarafından ikmal durdurulmakta, bir kısmının bayi satışı engellenmekte iken diğer bir kısma ise herhangi bir tedbir uygulanmamaktaydı. Bu hüküm ile her lisans sahibi için aynı sürecin işletilmesi koşulu getirilmiştir. Bu şekilde, her iki lisans sahibi de ticaretlerine devam ederken ilgili diğer mevzuat karşısındaki yükümlülükleri de tam olarak yerine getirmiş olacaktır.

“Teknik yetersizlik yok”

• **Dağıtıcıların oluşturacağı tablolar arasına Köy Pompası Aylık Özet Otomasyon Sistemi Bilgileri Tablosu da yeni düzenleme ile getirilen başlıklardan. Teknik yetersizlik gerekçesiyle itirazların hedefi**

olan bu değişikliği nasıl değerlendiriyorsunuz?

Yaptığımız çalışmalarda sistemlerini mevzuata uygun şekilde işleten sektörün geneline dair böyle bir teknik yetersizliğe rastlanılamamıştır. Günlük verilerin gönderilebildiği bir ortamda bu verilerin konsolide edilmiş halinin hazırlanmasında teknik bir yetersizlik olabileceği düşüncesine maalesef katılamıyorum.

“Detaylar sektörle konuşuldu”

- **Düzenlemeyi hayata geçirirken sektör “görüşlerimiz alındı fakat düzenlemede hassasiyetlerimiz gzetilmedi” görüşünde. Sektör ile grşmelerinizde bu detaylar sektöre anlatıldı mı?**

Aylin Hanım, beklentiler ve hassasiyetler ile Kanunların ortak paydada buluşamadığı noktalar hep olmuştur ve olacaktır. Ancak, bir kamu kurumu olarak Kanun ile bize verilen görevleri yerine getirmek ile yükümlüyüz. Yaptığımız tüm düzenlemelerde olduğu gibi bu düzenlemede de sektörümüzün değerli görüşleri alınmış ve yapılan toplantılarda, ki benim başkanlığımda sadece bu konuyla ilgili en az 10 toplantı yapılmıştır, sektörün verdiği tüm görüşler titizlikle incelenmiştir. Tüm bu çalışmalarda sektörümüze bayi denetim sisteminin gerekliliği ve faydaları anlatılmış, bu sistemden maksimum faydayı sağlayabilmek için planlanan yapı her zaman sektör ile paylaşılmış, nlerini görebilmeleri ve çıkarılacak mevzuata uyum sağlayabilmeleri için tüm zen gösterilmiştir.

Veriler ilk elden doğrulanacak

- **Otomasyon ile ilgili yapılan yeni düzenlemede yerinde yapılacak tespitlerde dağıtıcı lisansı sahibi tarafından en az 3 imzalı tutanak tutulması hükme bağlandı. Bu adımın atılma nedeni nedir?**

Bilindiği üzere, mevzuat kapsamında dağıtıcı ve bayilik lisansı sahiplerinin karşılıklı yükümlülükleri bulunmaktadır. Hukuksal boyut ile değerlendirildiğinde en az 3 imzalı tutanak mekanizması getirilerek iş ve işlemlerde aksamalar, tekrarlı süreçler ve gecikmeler yaşanmaması amaçlanmıştır. Bu hükmün temel amacı kesin bilgi belgeye dayanan, lisans sahiplerini gereksiz iş yükünden kurtaran ve etkin işleyen bir sistem yaratmaktır. Bu sayede, istasyon otomasyon sistemlerinin sağladığı verilerin doğruluğu ilk elden sahada teyit edilmiş olacak ve tekrarlı analizlere ve çalışmalara gerek kalmayacaktır. Başka bir değerlendirmemde de belirttiğim üzere, bu hususta Kurumumuzda denetim ile ilgili diğer birimlerin değerlendirmeleri de en önemli referans noktamızdır. Tüm bunlara ilaveten düzenleme öncesi yapılan çalışmalar neticesinde sektörün kurallı oyuncuları için tutanak mekanizmasının sıklıkla ortaya çıkmayacağını öngörmekteyiz.

“Yeni düzenleme her zaman mümkün”

- **Sektördeki görüşler ve eleştiriler oldukça sert ama bu düzenlemelerin yeniden ele alınabileceği yönünde de bazı görüşler hakim. Kısa ve orta vadede yeni bir düzenleme veya değişiklikler gündeme gelebilir mi?**

Kurumumuzun ve petrol sektörünün dinamik yapısı içerisinde yeni düzenlemeler her zaman mümkündür. Düzenleme çalışmalarında temel aldığımız nokta petrolün güvenli ve ekonomik olarak rekabet ortamı içerisinde kullanıcılara sunumunu sağlamaktır. Bu amaca hizmet eden her türlü değişikliği yaptık ve yapacağız. Örneğin daha önceden var olan 96 saat uygulamasının değiştirilmesi ihtiyacına binaen hızlı bir şekilde çalışmalarımızı yaparak süreyi 4 iş gününe getirmiştik.

Genel anlamı ile değişiklikler her zaman mümkün olmakla birlikte, daha önce de ifade ettiğim gibi bu

düzenleme uzun ve detaylı bir analiz çalışması sonucu hazırlanmıştır. Düzenlemenin uygulanmasında aksaklıklara sebebiyet verebilecek unsurların olmadığı tarafımızca görülmüş olup, 1 Mart ve sonrası dönem için lisans sahipleri adına herhangi bir sıkıntı yaşanmaması için gerekli hazırlıkların tamamlanmasında fayda görüyorum.

“Yetkiler devredilmiyor”

- **Düzenleme hakkında “EPDK’nın denetim yetkisini kanuna aykırı olarak özel sektöre devrettiği eleştirilerini değerlendirir misiniz?**

Yeni düzenleme ile Kurumumuza verilmiş olan bir yetkinin devredilmesi söz konusu değildir ve zaten denetim yükümlülüğümüzü özel kuruluşlara devretme gibi bir yetkimizde bulunmamaktadır. Hepimizin bildiği üzere, Petrol Piyasası Kanunu ile açık ve net bir şekilde dağıtıcı lisansı sahiplerine bayilerinde kaçak akaryakıt satışının yapılmasını önleyen teknolojik yöntemleri de içeren bir denetim sistemi kurma ve uygulama yükümlülüğü getirilmiştir. Bununla birlikte, Kurumumuzun kaçakçılığın men ve takibi ile ilgili doğrudan görevi bulunmadığı unutulmamalıdır. Kanun koyucu kaçakçılığın önlenmesi için dağıtıcılara yükümlülükler getirmiş olup, biz bu düzenleme ile mevzuat ve uygulamaya ilişkin olan hususları tanımladık.

“Bayi-dağıtıcı ilişkisi standart kazanacak”

- **Dağıtım şirketlerine yüklenen sorumlulukların bayi ve dağıtım şirketler arasındaki ticari ilişkiyi zedeleyeceği öne sürülüyor. Sizce düzenleme bu olumsuz etkiyi yaratabilir mi?**

Aksine düzenlemenin bayi-dağıtıcı ilişkisini belirli bir çizgiye çekmesini bekliyoruz. Ülkemizin her noktasında vatandaşımıza hizmet veren bayilerimiz ile onların dağıtıcıları arasındaki düzenlemeye esas ilişkilerin bir standarda kavuşturulması her iki taraf için de daha sağlıklı sonuçlar doğuracaktır.

Konu açılmışken şunu da ifade etmek isterim, yaptığımız son düzenlemeyle bayilerin talep ettiği dağıtıcıların Kurumumuza gönderdiği verilerin ne olduğunun bayiler tarafından da görülme imkanı sağlandı. Dolayısıyla sadece bu durum bile bayilerin itirazlarının aksine onlar açısından çok olumlu bir uygulamadır.